

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupeného JUDr. Pavlem Smetkou, advokátem se sídlem Masarykova 1031, Veselí nad Moravou, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 - Smíchov, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 19. 1. 2011, č. j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 7. 2011, č. j. 34 Ad 25/2011 – 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 1. 2011, č. j. X. Krajský soud v Brně při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Stěžovatel byl poživatelem částečného invalidního důchodu od roku 2006. Dne 27. 11. 2008 byl shledán plně invalidním, přičemž ke změně stupně invalidity z částečné na plnou došlo podle posudku lékaře OSSZ dne 9. 10. 2008. Pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven podle kap. XV., odd. F, položce 3, písm. d) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. na 70 %. Při kontrolní lékařské prohlídce dne 1. 10. 2009 byl stěžovatel shledán opět pouze částečně invalidním. Podle posudku lékaře OSSZ Hodonín z tohoto dne poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 50 %.

Podle posudku OSSZ Hodonín ze dne 26. 7. 2010 již nebyla u stěžovatele shledána invalidita druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., ale pouze invalidita prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a). Pokles pracovní schopnosti byl stanoven na 40 %. Česká správa sociálního zabezpečení dne 2. 11. 2010 rozhodla na základě uvedeného posudku OSSZ Hodonín o tom, že podle čl. II bodu 13 zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, stěžovateli náleží od 22. 12. 2010 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně. Invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně činí 6556 Kč.

Stěžovatel ve svých námitkách nesouhlasil se snížením stupně invalidity. Podle něj došlo ke zjevnému zhoršení jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Žádal přiznání invalidity třetího stupně, jeho zdravotní stav mu nedovoluje plné pracovní nasazení. Žalovaná přezkoumala napadené rozhodnutí, přičemž vycházela z posudku o invaliditě ze dne 5. 1. 2011. Podle tohoto posudku se u stěžovatele nejednalo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ani o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b), ale o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a). Lékař LPS ČSSZ se ztotožnil se závěry posudku OSSZ Hodonín ze dne 26. 7. 2010. Konstatoval, že z doložené zdravotnické dokumentace nevyplývá posudkově významná progrese zdravotního stavu. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele je bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením. Jde o závažné postižení zejména bederního a dále i krčního úseku, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu s často recidivujícími projevy kořenového dráždění s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, s omezením některých denních aktivit. Nelze však prokázat těžké funkční postižení s trvalým funkčně významným neurologickým nálezem, s těžkým poškozením nervů, závažnými paresami, svalovými atrofiemi, poruchami hybnosti končetin a závažnými poruchami svěračů, s poklesem celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla určena podle kap. XIII., oddílu E, položky 1, písm. c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, na 40 %. Procentní míra byla stanovena na horní hranici zákonného rozmezí, nebyl shledán důvod k navýšení horní hranice pro další zdravotní postižení nebo pro profesi. Na základě uvedeného žalovaná námitky stěžovatele napadeným rozhodnutím ze dne 19. 1. 2011, č. j. X, zamítla.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si Krajský soud v Brně vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti stěžovatele od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně. Posudková komise vycházela ze zdravotnické dokumentace praktického lékaře, spisové dokumentace OSSZ, dokumentace k námitkovému řízení, spisu krajského soudu a lékařských nálezů doručených přímo posudkové komisi – neurochirurgického vyšetření ze dne 9. 6. 2011 a algeziologické vyšetření ze dne 13. 6. 2011. Stěžovatel nebyl jednání posudkové komise dne 23. 6. 2011 přítomen. Byl posuzován jako řidič se SŠ vzděláním. Stěžovatel prodělal v roce 2008 operaci výhřezu meziobratlové ploténky L5/S1 v r. 2008 s přechodným zlepšením, poté postupně zhoršení bolesti v bederní oblasti s propagací do LDK, hlavně klidové, při pohybu zmírnění bolestí. Je dlouhodobě léčen pro chronický bolestivý syndrom páteřní

především bederní páteře, a omezením dynamiky (v minulosti i krční páteře) na podkladě degenerativních změn a primárně užšího páteřního kanálu s kořenovým iritačně – zánikovým syndromem S1 do levé dolní končetiny. Je korelát s EMG vyšetřením, kde zjištěna lehká chronická léze kořene L5 a S1 vlevo a s vyšetřením magnetické rezonance L páteře, kde prim. úzký spin. kanál 11 mm, osteochondrosa L5/S1 s pooperačními změnami s možnou protrusí plotének. Vyšetření EMG a MR z května a června 2011 nepřinesla žádné nové posudkově rozhodné skutečnosti. Klinicky nejsou a nebyly v době posouzení významné parézy, svalové hypotrofie či atrofie, není a nebylo známek oslabení hybnosti a citlivosti na LDK. Není indikace k invazivnímu řešení. Léčba probíhá od 5/2010 na ambulanci léčby bolesti, po terapii zmírnění obtíží, bolesti jsou nižší intenzity (podle údaje z ambulantní léčby bolesti 11/2010). Celkově se jedná o středně těžké funkční postižení, s poruchou statiky a dynamiky především bederního, méně krčního úseku páteře, insuficiencí svalového korzetu s často recidivujícími projevy kořenového dráždění s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, s omezením některých denních aktivit. Posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované šlo u posuzovaného o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl bolestivý syndrom páteře – stav po operaci bederní páteře – s chronickým lehkým postižením nervového kořene S1 vlevo. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise stanovila podle kap. XIII., odd. E, položky 1, písm. c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, na 40 %, tedy na horní hranici procentního rozmezí, a to s ohledem na všechna zdravotní postižení a předchozí vykonávané výdělečné činnosti posuzovaného. K dalšímu zvýšení hodnocení neshledala posudková komise objektivní podklady. Stav stěžovatele není hodnocen podle písmene d) citované položky, neboť nebyla naplněna kritéria pod tímto písmenem uvedená. Stěžovatel byl schopen vykonávat práce s využitím dosažené kvalifikace a získané praxe v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Stěžovatel byl shledán invalidním, jednalo se o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb.

Krajský soud dospěl k závěru, že Posudková komise MPSV v Brně podrobně posoudila zdravotní stav stěžovatele na základě všech existujících lékařských nálezů. Vůči samotnému posudku stěžovatel nevznesl námitky z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti. K podání žaloby je motivován přesvědčením, že jeho zdravotní stav odpovídá invaliditě třetího stupně. Krajský soud zhodnotil posudek posudkové komise jako objektivní, úplný a přesvědčivý a vycházel z něj jako z rozhodujícího důkazu. Na základě závěru posudku pak posoudil napadené rozhodnutí žalované jako správné a v souladu se zákonem. Žalobu proto zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Brně z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Má za to, že řízení bylo postiženo jinou vadou spočívající v neúplném a nepřesvědčivém posouzení jeho zdravotního stavu, přičemž taková vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Krajský soud jeho žalobu zamítl zejména s odkazem na posudek vypracovaný posudkovou komisí MPSV. Stěžovatel nesouhlasí s odůvodněním krajského soudu, podle něhož závěry posudku činí napadené rozhodnutí žalované správným a v souladu se zákonem. Posudková komise přesvědčivě neodůvodnila, v čem by mělo spočívat zlepšení nebo stabilizace jeho

zdravotního stavu oproti období invalidity druhého a třetího stupně. Stěžovatel byl uznán plně invalidním od 9. 10. 2008 do 31. 8. 2009. Míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti posudková komise stanovila podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1, písm. c) přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., s tím, že pro hodnocení podle písmene d) nebyla splněna zde uvedené kritéria. Podle stěžovatele však zdravotnická dokumentace může hodnocení podle písmene d) nasvědčovat. Posudková komise rovněž bez řádného odůvodnění přešla možnou změnu hodnocení podle § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud neposoudil snížení jeho pracovní schopnosti podle § 39 odst. 3 a 4 zákona č. 155/1995 Sb. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí. Dále posoudí z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného, jakož i vliv jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace. Posudková komise následně stanoví stupeň invalidity, den vzniku invalidity, popřípadě den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, a určí schopnost využití zachované pracovní schopnosti u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %.

V projednávaném případě posudková komise zasedající v řádném složení jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele jako bolestivý syndrom páteře – stav po operaci bederní páteře – s chronickým lehkým postižením nervového kořene S1 vlevo. Pokles pracovní schopnosti stanovila podle kap. XIII., oddílu E, položky 1, písm. c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., na 40 %. Dospěla přitom ke shodnému posudkovému zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele jako lékař LPS ČSSZ dne 5. 1. 2011. Při hodnocení poklesu pracovní schopnosti posudková komise přihlédla ke všem zdravotním postižením stěžovatele a jeho předchozí vykonávané výdělečné činnosti a procentní míru stanovila na horní hranici stanoveného rozmezí. Pokud posudková komise dospěla k závěru, že k dalšímu zvýšení hodnocení nejsou objektivní podklady a takovéto zhodnocení je dostačující, je tento postup zcela v souladu s § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.

Námitka stěžovatele, že jeho zdravotní stav mohl být hodnocen podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1, písm. d) přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. namísto písmene c), je neopodstatněná. Posudková komise totiž dospěla k závěru, že se jednalo pouze o středně těžké funkční postižení s tím, že byla naplněna i další kritéria písmene c) - porucha statiky a dynamiky především bederního, méně krčního úseku páteře, insuficiencí svalového korzetu s často recidivujícími projevy kořenového dráždění s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, s omezením některých denních aktivit. Podle posudkové komise nebyla splněna kritéria pro hodnocení podle písmene d), tedy podle písmene uvádějícího větší rozsah funkčního postižení. Tento závěr je zcela v souladu s posudkovým hodnocením, kde posudková komise dále konstatovala, že v době posouzení nebyly zjištěny významné parézy, svalové hypotrofie či atrofie, nebyly známky oslabení hybnosti a citlivosti na LDK.

Stěžovatel namítl, že posudková komise přesvědčivě neodůvodnila, v čem by mělo spočívat zlepšení nebo stabilizace jeho zdravotního stavu oproti období invalidity druhého a třetího stupně. Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že posudková komise řádně zhodnotila výsledný zdravotní stav stěžovatele k datu vydání rozhodnutí žalované. Zkoumala tedy, zda ke dni 19. 1. 2011 bylo opodstatněno rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně. Posudková komise vypracovala posudek zejména na základě lékařského nálezu praktického lékaře ze dne 25. 6. 2010, neurologického nálezu MUDr. J. ze dne 19. 3. 2010 a 26. 4. 2010, RTG nálezu MUDr. L. ze dne 15. 4. 2010, nálezů z ambulance pro léčbu bolesti MUDr. H. z období od května do listopadu 2010, neurologického nálezu MUDr. T. ze dne 11. 2. 2011, MR L páteře ze dne 5. 5. 2011, neurochirurgického vyšetření MUDr. M. ze dne 9. 6. 2011 a algeziologického vyšetření MUDr. M. ze dne 13. 6. 2011. Posudková komise tak vycházela z aktuálních poznatků o zdravotním stavu stěžovatele, vzhledem k rozsahu hodnocené zdravotnické dokumentace nebylo možné dospět ani k závěru o neúplnosti posouzení jeho zdravotního stavu. Co se týče vývoje zdravotního stavu stěžovatele, posudková komise uvedla, že léčba probíhá od 5/2010 na ambulanci léčby bolesti, po terapii zmírnění obtíží, bolesti jsou nižší intenzity (podle údaje z ambulantní léčby bolesti 11/2010). Poukázat lze i na posudkový závěr lékaře LPS ČSSZ ze dne 5. 1. 2011, který konstatoval, že z doložené zdravotnické dokumentace nevyplývá posudkově významná progrese zdravotního stavu. Plná invalidita stěžovatele přitom byla uznána pro pooperační stav, tedy již tehdy s výhledem pouze na dobu dočasnou.

Co se týče námitky stěžovatele, že krajský soud neposoudil jeho pracovní schopnost podle kritérií stanovených v § 39 odst. 3 a 4 zákona č. 155/1995 Sb., uvážil Nejvyšší správní soud takto: Krajský soud vycházel především z posudku posudkové komise, v němž tato vymezila veškerá zdravotní postižení stěžovatele a řádně zhodnotila jeho celkový zdravotní stav. Při hodnocení pracovní schopnosti stěžovatele posudková komise dále přihlédla k jeho kvalifikaci a předchozí výdělečné činnosti. Zjistila, že stěžovatel absolvoval střední zemědělsko-průmyslovou školu s maturitou, dále pracoval jako řidič a dělník v zemědělské výrobě. Stěžovatel byl posuzován jako řidič se SŠ vzděláním, posudková komise zohlednila jeho předchozí výdělečnou činnost v rámci stanovení míry poklesu pracovní schopnosti. Posudková komise pak v souladu s § 39 odst. 4 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb. konstatovala, že stěžovatel byl schopen vykonávat práce s využitím dosažené kvalifikace a získané praxe v podstatně menším rozsahu a intenzitě.

Na základě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že posudková komise náležitě zhodnotila pracovní schopnost stěžovatele zcela v souladu s § 39 zákona č. 155/1995 Sb. Krajský soud proto nepochybil, jestliže hodnotil posudek posudkové komise jako úplný a přesvědčivý a vycházel z něj při zjišťování skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud pak přisvědčil závěru Krajského soudu v Brně, že na základě posudku Posudkové komise MPSV v Brně bylo spolehlivě prokázáno, že zdravotní stav stěžovatele ke dni napadeného rozhodnutí neodpovídá invaliditě třetího stupně ani invaliditě druhého stupně. Žalovaná podle čl. II bodu 13 zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, správně rozhodla o tom, že stěžovateli náleží od 22. 12. 2010 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí nezákonností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu